

โรคฝีดาษวานร: จะปราบปรามหรือปล่อยให้เป็นโรคประจำถิ่น?

ศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์อมร ลีลารัศมี

กรรมการแพทยสภาและรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยสยาม

๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖

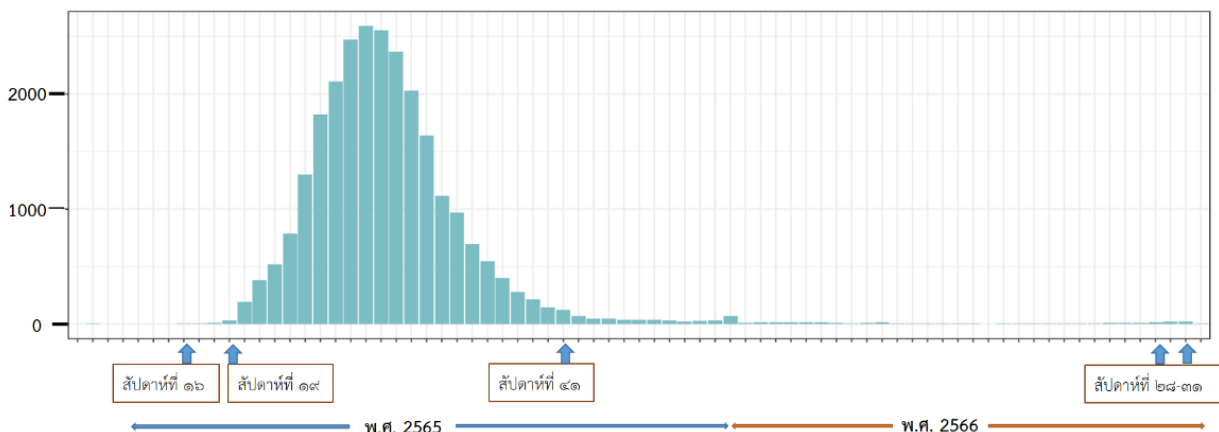
สถานการณ์ของโรคฝีดาษวานรทั่วโลกและในทวีปยุโรป

ข้อมูลจนถึงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๖ มีผู้ป่วยทั้งสิ้น ๘๙,๓๐๘ รายจาก ๑๑๓ ประเทศ และในช่วงเดือน ก.ค. ถึง ส.ค. ๒๕๖๖ ใน ๓ สัปดาห์สุดท้ายมีรายใหม่จำนวน ๒๙๓ ราย เชื้อไวรัสเป็นสายพันธุ์แอฟริกาตะวันตก (ยืนยันจากการตรวจลำดับยีนในตัวอย่างจาก ๔๘๗ ราย) เริ่มพบรายแรกของการระบาดครั้งนี้ในวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๕ มีผู้ติดเชื้อเป็นเพศชายถึงร้อยละ ๙๖.๗ อายุเฉลี่ย ๓๔ ปี และติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์แบบชายรักชาย ผู้ที่ติดเชื้อไวรัสฝีดาษวานรพบว่าติดเชื้อไวรัส HIV ร้อยละ ๕๒ ผู้ติดเชื้อ ๑๕๒ รายเสียชีวิตไปแล้ว ในยุโรปพบว่าบุคลากรทางการแพทย์จำนวน ๕ รายติดเชื้อจากการดูแลผู้ติดเชื้อ (มี ๔ รายที่สวมชุดป้องกัน PPE แล้วก็ยังติดเชื้อจนได้) แม้ว่าการระบาดจะลดลงไปมากแล้ว แต่ก็ยังมีผู้ติดเชื้อรายใหม่จำนวนน้อย ๆ รายงานเข้ามาจากหลายประเทศดังที่เห็นในรายงานจากทวีปยุโรป

ตารางแสดงจำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสฝีดาษวานรสะสมตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๖ แบ่งตามภูมิภาค ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลก

ภูมิภาคตามองค์การอนามัยโลก	จำนวนผู้ติดเชื้อ	จำนวนผู้ติดเชื้อที่ถึงแก่กรรม (ร้อยละ)	จำนวนผู้ติดเชื้อใน ๓ สัปดาห์สุดท้าย	อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนผู้ติดเชื้อใน ๓ สัปดาห์สุดท้าย (ร้อยละ)
ภูมิภาคอเมริกา	๕๙,๗๓๗	๑๒๓	๙๘	๑๑
ภูมิภาคยุโรป	๒๕,๙๘๙	๗	๓๗	๔๘
ภูมิภาคแอฟริกา	๑,๙๐๒	๒๐	๐	-
ภูมิภาคแปซิฟิกตะวันตก	๑,๔๔๒	๐	๑๕๘	๗๒
ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	๑๔๗	๑	๐	-
ภูมิภาคเมดิเตอร์เรเนียนตะวันออก	๙๐	๑	๐	-
รวมทั้งสิ้น	๘๙,๓๐๘	๑๕๒ (๐.๑๗)	๒๙๓	-๑๑

จำนวนผู้ติดเชื้อรายใหม่ที่รายงานเข้ามาในระบบในแต่ละสัปดาห์ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ถึง ๒๕๖๖ ในทวีปยุโรป

สถานการณ์โรคฝีดาษวานรในประเทศไทย

ผู้ป่วยโรคฝีดาษวานรในไทยจนถึงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๖ พบว่ามีจำนวน ๓๑๖ ราย โดยอยู่ใน กทม. ๑๙๘ ราย จ.ชลบุรี ๒๒ ราย จ.นนทบุรี ๑๗ ราย และ จ.สมุทรปราการ ๑๒ ราย ทั้งนี้ผู้ป่วยที่มีอายุ ๓๐-๓๙ ปีมีถึง ๑๕๒ ราย รองลงมาคือช่วงอายุ ๒๐-๒๙ ปีจำนวน ๘๕ ราย และเริ่มพบในกลุ่มเยาวชนอายุระหว่าง ๑๕-๒๔ ปีจำนวน ๒๘ ราย

หากนับตั้งแต่วันที่ ๑ ม.ค. ถึง ๑๕ ส.ค. ๒๕๖๖ พบผู้ป่วยโรคฝีดาษวานรในไทยรวม ๒๑๗ ราย เป็นชาวต่างชาติ ๓๐ ราย คนไทย ๑๘๗ ราย อายุเฉลี่ยตั้งแต่ ๒๐-๖๔ ปี โดยอยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯ ปริมณฑล และจังหวัดท่องเที่ยว ดังนั้นตั้งแต่กลางปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ผู้ติดเชื้อรายใหม่มีจำนวนเพิ่มแบบก้าวกระโดดใน ๑๙ จังหวัด และติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์เป็นหลัก หรือสัมผัสโดยตรงกับบริเวณผิวหนังที่เป็นตุ่มหนอง กลุ่มติดเชื้อ HIV มีความเสี่ยงสูงที่จะติดเชื้อ เพราะพบในผู้ป่วยโรคฝีดาษวานรถึงร้อยละ ๕๐ ตอนแรกที่พบผู้ติดเชื้อไวรัสฝีดาษวานรในไทยเมื่อเดือน ก.ค. พ.ศ. ๒๕๖๕ ส่วนใหญ่ยังเป็นชาวต่างชาติที่เพิ่งเดินทางเข้ามาในประเทศไทย แต่ในปีนี้อัตราติดเชื้อเป็นคนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย พบมากในกลุ่มชายรักชายที่มีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยหรือเปลี่ยนคู่นอนไปเรื่อย และสุดท้ายก็มีคนไทย ๑ รายที่ตายจากโรคนี้

เชื้อไวรัสฝีดาษวานรมีกี่สายพันธุ์?

เชื้อไวรัสฝีดาษวานร (mpox virus) มี ๒ สายพันธุ์หลักเรียกว่า Clade 1 พบในแอฟริกากลางและ Clade 2 พบในแอฟริกาตะวันตก สายพันธุ์ Clade 1 ระบาดเก่งกว่าและมีอัตราการตายจากการติดเชื้ออยู่ที่ร้อยละ ๑๐ ส่วนสายพันธุ์ที่กำลังระบาดในทวีปยุโรปและในเอเชียรวมถึงประเทศไทยจะเกิดจาก Clade 2 ซึ่งมีสายพันธุ์ย่อยคือ Clade 2b ที่กำลังระบาด อัตราตายอยู่ที่ร้อยละ ๑ เท่านั้น

วิธีการติดต่อของเชื้อไวรัสฝีดาษวานร

การติดต่อจากสัตว์สู่คนโดยการสัมผัสกับสารคัดหลั่งหรือแผลของสัตว์ป่าไม่ใช่วิธีการติดต่อในประเทศไทย โรคนี้จะติดต่อจากคนติดเชื้อไปสู่คนในประเทศไทย พบว่าร้อยละ ๙๕ ติดจากการสัมผัสผิวหนังที่มีรอยโรค ในผู้ติดเชื้อขณะมีกิจกรรมทางเพศสัมพันธ์โดยเฉพาะชายกับชาย ผู้ติดเชื้อส่วนมากจะไม่ได้ตัวที่กำลังติดเชื้อและอยู่ในระยะแพร่เชื้อเพราะเพิ่งเริ่มมีอาการในวันที่ ๑ หรือ ๒ ของโรคโดยยังไม่มีไข้ ผื่นมีจำนวนน้อย อยู่บริเวณอวัยวะเพศได้แต่เห็นไม่ชัด ผู้ที่ไปมีเพศสัมพันธ์ด้วยจะไม่เห็นผื่นในผู้ติดเชื้อ หรือแม้แต่การไปถามผู้ติดเชื้อว่า “ป่วยอยู่หรือไม่” ก็จะได้คำตอบว่า “ไม่ได้ป่วย (เพราะตนเองยังไม่รู้สึกตัวว่าป่วย)” การไปตรวจดูผื่น/ตุ่มพองหรือการถามอาการป่วยจึงไม่ได้ช่วยในการป้องกันการติดเชื้อ การสวมถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์ก็ไม่ใช่วิธีที่ป้องกันการติดเชื้อชนิดนี้เพราะเชื้อกระจายอยู่ตามผื่น/ตุ่มที่ผิวหนังในบริเวณอื่นได้ แต่ให้สวมถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันโรคอื่น ๆ ที่ติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ข้อมูลของความนิยมของการมีเพศสัมพันธ์จากผู้ป่วยชายที่ติดเชื้อไวรัสฝีดาษถึงจำนวน ๒๕,๓๙๖ รายในทวีปยุโรป

ความนิยมของการมีเพศสัมพันธ์ (Sexual Orientation)	จำนวน (ร้อยละ)
ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย (MSM)	๑๐,๘๔๖ (๔๒.๗)
ชายที่มีเพศสัมพันธ์ได้ทั้งหญิงหรือชาย กะเทย (Bisexual)	๑๓๒ (๐.๕)
ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับหญิง (Heterosexual)	๓๓๗ (๑.๓)
ไม่ทราบหรือไม่แสดงออก (Unknown or undetermined)	๒,๘๐๙ (๑๑.๑)
ไม่มีข้อมูล	๑๑,๒๗๒ (๔๔.๔)
รวมทั้งสิ้น	๒๕,๓๙๖ (๑๐๐)

ข้อมูลจากตารางที่ 5 Summary of reported sexual orientations among male cases of mpox, European Region, TESSy, 2022–2023

นอกจากนี้ การสัมผัสสิ่งคัดหลั่งจากผื่น ตุ่มแผลต่างๆ ของผู้ติดเชื้อ หรือตามผ้าปูที่นอน ทำให้เชื้อติดมาที่มือ และเมื่อใช้มือจับกับผิวหนังของตนเองที่มีแผลหรือขี้ตา เชื้อเข้าไปถูกเยื่อบุตาหรือในช่องปาก ก็จะทำให้ผู้นั้นติดเชื้อได้ ส่วนการสูดดมสิ่งคัดหลั่งที่มีเชื้อปนเปื้อนเข้าไปในระบบทางหายใจ เป็นวิธีที่แพร่เชื้อจากคนสู่คนที่พบน้อยมาก

อาการของโรคฝีดาษวานร

ผื่นจะเป็นอาการแรกที่เกิดขึ้นและพบถึงร้อยละ ๙๖ ผื่นอยู่ได้นานถึง ๒ ถึง ๔ สัปดาห์ ต่อมาผื่นจะกลายเป็น ตุ่มพุ่มพองขนาดเล็กและอยู่รวมเป็นกลุ่มได้ อาการอื่นๆ ได้แก่ ไข้ อ่อนเพลีย ปวดเมื่อยตามกล้ามเนื้อ ปวดศีรษะ รวมกัน แล้วพบได้ร้อยละ ๖๘ บางรายมีแผลในช่องปาก เจ็บคอ ต่อม้ำเหลืองโต พบผื่น/ตุ่มพุ่มพองได้ที่อวัยวะเพศ บริเวณก้น และรอบทวารหนักถึงร้อยละ ๗๕ บางรายปวดบริเวณทวารหนักหรือมีเลือดออกได้ด้วย ผู้ป่วยส่วนใหญ่หายได้เอง อาการรุนแรงมากน้อยขึ้นอยู่กับระดับภูมิคุ้มกันของร่างกาย ผู้ที่มีภูมิคุ้มกันอ่อนแอได้แก่ หญิงตั้งครรภ์ เด็กเล็ก ผู้ป่วยที่ได้ยากดภูมิคุ้มกัน ยารักษามะเร็ง และผู้ป่วยเอดส์เต็มขั้น(ที่ไม่ได้ยาต้านไวรัส) ผู้ที่มีอาการรุนแรงจะมีตุ่มพุ่มพองที่มีขนาดใหญ่ขึ้นและกระจายไปทั่วร่างกาย เช่น ในช่องปาก เยื่อบุตา ตาแดงจัด และมีการติดเชื้อแบคทีเรียซ้ำเติม บางรายผื่น ขยายใหญ่ขึ้นเป็นเนื้อตายสีดำ การกระจายของเชื้อไปทั่วร่างกายทำให้เกิดโรคที่สำคัญคือ ในเนื้อสมอง ปอด กล้ามเนื้อหัวใจและตาแดงจัด จนทำให้ระบบการหายใจล้มเหลว ระบบไหลเวียนล้มเหลว และระบบประสาทล้มเหลว มีผู้ป่วยเอดส์เต็มขั้นชาวไทยอายุ ๓๔ ปีที่ติดเชื้อไวรัสฝีดาษวานรและเชื้อลูกกลามกระจายไปทั่วตัวแบบนี้และถึงแก่กรรม

การวินิจฉัยโรคฝีดาษวานร

นอกจากมีอาการที่เข้าได้กับโรคฝีดาษวานรแล้ว ยังใช้วิธีการวินิจฉัยอื่นมาช่วยวินิจฉัย เช่น การมีประวัติสัมผัส ใกล้ชิดกับผู้ติดเชื้อฝีดาษวานรภายใน ๒๑ วันก่อนจะมีอาการ มีประวัติเป็นเกย์หรือมีเพศสัมพันธ์กับชายด้วยกัน หรือ มีประวัติสำส่อนทางเพศภายใน ๒๑ วันก่อนมีอาการ

ส่วนการยืนยันว่า ติดเชื้อไวรัสฝีดาษวานรที่แน่นอนคือ การตรวจทางห้องปฏิบัติการ ได้แก่

๑. ตรวจพบ anti-orthopoxvirus (OPXV) IgM แอนติบอดีตั้งแต่วันที่ ๔ ของการมีอาการของโรคนี้ไปจนถึง วันที่ ๕๖ ของการมีผื่นมีผิวหนัง
๒. หรือตรวจพบไตเตอร์ของ IgG แอนติบอดีเพิ่มขึ้นเกิน ๔ เท่าของน้ำเหลืองที่เก็บในระยะเฉียบพลัน(วันที่ ๕ ถึง ๗ ของโรค) และเปรียบเทียบกับไตเตอร์ในระยะฟื้นตัว(หลังวันที่ ๒๑ ของโรคขึ้นไป) โดยที่ผู้ป่วยไม่ได้ ไปฉีดวัคซีนป้องกันโรคฝีดาษหรือโรคฝีดาษวานรมาก่อน
๓. หรือใช้วิธี PCR ตรวจตัวอย่าง(เลือดหรือสิ่งคัดหลั่งจากรอยโรคที่ผิวหนัง ช่องปากหรือเยื่อบุผิวหนัง) พบยีน ที่ใช้วินิจฉัยเชื้อไวรัสฝีดาษวานร

ยาต้านไวรัสฝีดาษวานร

ยาทุกขนานยังอยู่ในระหว่างการศึกษาหรือศึกษาทดลองใช้รักษาโรคฝีดาษวานร แม้ว่าผลการศึกษาในหลอดทดลองหรือในผู้ติดเชื้อบางรายพบว่าได้ผลดี ยาเหล่านี้ได้แก่

๑. Tecovirimat เป็นยาที่อยู่ระหว่างการศึกษาในผู้ติดเชื้อที่คาดว่า จะได้ผลดี
๒. Brincidofovir (CMX001 หรือ Tembexa) เป็นยา prodrug ของ cidofovir ซึ่งเคยใช้รักษาโรคฝีดาษในผู้ใหญ่ และเด็กมาแล้ว จึงห้ามใช้ร่วมกับ cidofovir
๓. Cidofovir เป็นยาที่ใช้รักษาโรคติดเชื้อ cytomegalovirus retinitis ในผู้ป่วยเอดส์มาแล้ว ยังไม่ทราบแน่ชัดว่าใช้ รักษาโรคฝีดาษวานรได้ผลดีมากน้อยเพียงใด ข้อเสียของยาคืออาจเกิดพิษต่อไตได้
๔. Vaccinia Immune Globulin Intravenous (VIGIV) เป็นน้ำเหลืองที่มีแอนติบอดีและนำมาใช้รักษาโรคฝีดาษวัว และจะนำมาทดลองใช้ในคนโดยให้เข้าทางหลอดเลือดดำ

การดูแลตนเองที่บ้าน

เมื่อสงสัยว่า ตนเองจะติดเชื้อไวรัสฝีดาษวานร ให้แจ้งเจ้าหน้าที่และขอคำแนะนำในการรักษาและดูแลตนเอง อาจจะรับไว้รักษาในโรงพยาบาลหากมีอาการรุนแรง โดยทั่วไปหากยังไม่มีไข้สูง ไม่มีคลื่นไส้อาเจียน จะให้ไปดูแลตนเองที่บ้านโดยแยกตนเองอยู่เดี่ยวที่ห้องใดห้องหนึ่งในบ้านก็ได้ จนกว่าไข้จะหายไปและผื่นตุ่มต่าง ๆ ตกสะเก็ดจนมีผิวหนังใหม่เริ่มขึ้นมาแทนที่ ไม่ต้องใช้ผ้าก๊อชมาปิดผื่นและตุ่มพองใส ให้ปล่อยให้แห้งไปเอง อย่าแกะเกาตุ่มพองใส ให้กินยาระงับอาการคันถ้ารู้สึกคันมาก ล้างมือด้วยสบู่หรือยาทำลายเชื้อเมื่อมือไปสัมผัสผื่นและตุ่มพองใส หรือหลังจากใช้ห้องน้ำสาธารณะ ให้อาบน้ำด้วยน้ำอุ่นและสบู่เบาๆ ที่รอยโรคให้แห้ง ใช้ห้องน้ำส่วนตัวและทำความสะอาดทุกครั้งด้วยน้ำยาแอลกอฮอล์ ล้างมือทุกครั้งทั้งก่อนและหลังใช้ห้องน้ำ ใช้ของส่วนตัวและซักเสื้อผ้าแยกจากของคนอื่น ไม่ไปจับมือหรือสัมผัสสมาชิกในครอบครัวจนกว่าจะหาย

ในกรณีที่มีอาการรุนแรงมากขึ้น เช่น คลื่นไส้อาเจียนมากจนกินอาหารไม่เพียงพอ หายใจลำบาก รู้สึกอ่อนเพลียมาก หดแรง ตุ่มพองใสติดเชื้อเป็นหนองลุกลามกลายเป็นฝีขนาดใหญ่ หรือกลายเป็นเนื้อตายขนาดกว้างขึ้น หากมีอาการดังกล่าว ให้รีบไปพบแพทย์

การป้องกันโรคฝีดาษวานร

วิธีป้องกันการติดเชื้อที่ได้ผลแน่นอนคือ การงดมีเพศสัมพันธ์และงดการสัมผัสด้วยมือหรือส่วนอื่นของร่างกายของตนกับส่วนต่าง ๆ ของร่างกายของผู้ติดเชื้อหรือผู้อื่นโดยเฉพาะผู้ที่เพิ่งรู้จัก ไม่ว่าผู้นั้นนั้นจะทราบหรือไม่ทราบว่าตนเองติดเชื้อไวรัสฝีดาษวานรมาแล้วหรือไม่ก็ตาม

การหลีกเลี่ยงการสัมผัสร่างกายและสิ่งคัดหลั่งในผู้ติดเชื้อที่ทราบหรือสงสัยตนเองว่าเป็นโรคฝีดาษวานร

การล้างมือบ่อยๆ ด้วยสบู่หรือแอลกอฮอล์เจลเมื่อเดินทางไปยังที่สาธารณะ ในโรงแรม และสัมผัสสิ่งของต่าง ๆ เช่น ลูกบิดประตู หรือหลังการใช้ห้องน้ำสาธารณะ ก่อนจะใช้มือมาสัมผัสตนเอง ถือเป็นมาตรการสำคัญในการป้องกันโรคที่รุกรานมาจากการสัมผัสโดยตรงโดยเฉพาะกับคนที่เพิ่งจะพบกัน

ผู้ที่มิเพศสัมพันธ์แบบชายรักชาย ผู้ที่ขายบริการทางเพศ จะต้องระมัดระวังตนเองเป็นพิเศษตามมาตรการที่แนะนำข้างต้น ในห้วงการไปร่วมงานปาร์ตี้ (rave, party, night club) ที่ซึ่งมีการนุ่งน้อยห่มน้อยและมีการสัมผัสร่างกายอย่างแนบแน่นใกล้ชิดกับผู้คนหลากหลาย

การฉีดวัคซีน ๒ ครั้งห่างกัน ๔ สัปดาห์เพื่อลดความรุนแรงของโรคฝีดาษวานร หรือป้องกันโรค ในต่างประเทศมีวัคซีนที่มีชื่อว่า JYNNEOS (Imvamune or Imvanex) และเป็นวัคซีนที่ยอมรับให้ใช้ได้ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ในทวีปยุโรป อเมริกาและประเทศแคนาดา และยังใช้ป้องกันโรคฝีดาษและโรคฝีดาษวัวได้ด้วย เรายังไม่มีใช้ในประเทศไทย

ข้อเสนอในการปราบปรามโรคฝีดาษวานรให้หมดสิ้นไปจากประเทศไทยโดยเร็ว

วิธีการเดียวที่จะปราบปรามให้โรคนี้หมดสิ้นไปจากประเทศไทยโดยเร็ว ต้องเกิดจากความร่วมมือร่วมใจอย่างเต็มใจเต็มที่จากทุกฝ่ายทุกคนทุกเพศในประเทศไทยที่จะจัดการให้โรคนี้สงบลงอย่างรวดเร็ว โดยจัดให้มีหนึ่งเดือนเต็มของการปราบปรามโรคฝีดาษวานรด้วยวิธีการ “งดมีเพศสัมพันธ์และงดการจัดงานปาร์ตี้และการสัมผัสร่างกายของคนแปลกหน้าหรือคนที่เพิ่งรู้จักเป็นเวลา ๑ เดือน” เช่น รมว.ศบค.จัดกิจกรรมนี้ตั้งแต่วันที่ ๑ ถึง ๓๑ ตุลาคม การงดการสัมผัสจะทำให้ผู้ติดเชื้อรายใหม่ที่เป็นโรคฝีดาษวานรในประเทศไทยหายขาดจากโรคนี้และไม่โอกาสแพร่เชื้อไปสู่รายใหม่ โรคฝีดาษวานรก็จะหมดไปจากประเทศไทยภายใน ๑ เดือนทันที นอกจากนี้ ขอให้ทางการมีเพศสัมพันธ์กับชาวต่างชาติที่เพิ่งเข้ามาในประเทศไทยเป็นเวลา ๑ เดือนเช่นกัน ให้ชาวต่างชาติที่เพิ่งเข้ามาในประเทศไทยอยู่ห้องเที่ยวในเมืองไทยเกิน ๑ เดือนก่อน แล้วจึงจะมีการสัมผัสร่างกายกันได้ หากทุกท่านร่วมมือร่วมใจกันอย่างจริงจัง

ในกิจกรรมแบบนี้ ก็จะทำให้โรคฝีดาษวานรหมดสิ้นไปจากประเทศไทยได้แน่นอนโดยเร็ว นับเป็นความพยายามอีกครั้งที่จะจัดการให้โรคนี้หมดสิ้นไปจากประเทศไทย เพราะเราพยายามควบคุมด้วยวิธีอื่นมาแล้วแต่ยังไม่ได้ผลและโรคนี้ทำท่าจะมีการระบาดเพิ่มขึ้นในช่วง ๒-๓ เดือนที่ผ่านมาอีกด้วย ท่านจะทำให้โรคฝีดาษวานรหมดสิ้นไปโดยเร็วด้วยการจัดกิจกรรมปราบปรามโรคดังกล่าว หรือปล่อยให้โรคนี้กลายเป็นโรคประจำถิ่นในประเทศไทย ก็ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของท่านแล้วในขณะนี้